

Beknopte feiten en weetjes over controle en evaluatie

De impact van maatregelen meten en de
mobiliteitsplanningsprocessen evalueren

Controle en evaluatie – de uitdaging in een notendop

Controle- en evaluatieactiviteiten leveren informatie over de voortgang van het planningsproces en de impact van de beleidsmaatregelen van het SUMP ('Sustainable Urban Mobility Plan' of duurzaam mobiliteitsplan in stedelijke gebieden). Ze worden dan ook voor, tijdens en na de implementatie van vervoersmaatregelen uitgevoerd. Regelmatig informatie verstrekken aan besluitvormers, potentiële financieringsorganen en lokale stakeholders kan deze spelers ervan overtuigen dat het SUMP voordelen biedt of zal bieden aan de gemeenschap, kostenefficiënt is en de moeite loont om voort te zetten of wijzigingen vereist om succesvol te zijn.

Een systematische controle en evaluatie verhoogt de efficiëntie van de planningsprocessen en de implementatie van maatregelen, helpt bij het optimaal inzetten van middelen en vergroot de empirische bewijsbasis voor toekomstige plannen en voor de beoordeling van vervoersmaatregelen.

Typische uitdagingen voor een doeltreffende controle en evaluatie zijn:

- een gebrek aan ervaring
- beperkte financiële middelen en een gebrek aan personeel
- technische kenniskloven bij de definitie van geschikte prestatie-indicatoren, gegevensverzameling en -opvraging, gegevensvoorbereiding en -interpretatie, en ten slotte
- ondoeltreffende controle- en evaluatiemethodes.

Op de volgende pagina vindt u een reeks belangrijke aanbevelingen om deze problemen aan te pakken. Hierbij wordt op basis van bestaande casestudy's gefocust op procedures, context, de selectie van indicatoren, communicatie- en procesevaluatie. Figuur 1 illustreert hoe controle- en evaluatieactiviteiten geïntegreerd worden in het SUMP-ontwikkelingsproces.

Belangrijke taken in de ontwikkeling van een SUMP

Institutionele samenwerking

- Analyse van juridische samenwerkingskaders
- Identificatie van institutionele actoren en inzicht in hun agenda's
- Evaluatie van institutionele vaardigheden, capaciteiten en hulpmiddelen
- Uitwerken van samenwerkingsstructuren en bepaling verantwoordelijkheden
- Beheer van institutionele partnerschappen
- Evaluatie van institutionele partnerschappen

Participatie

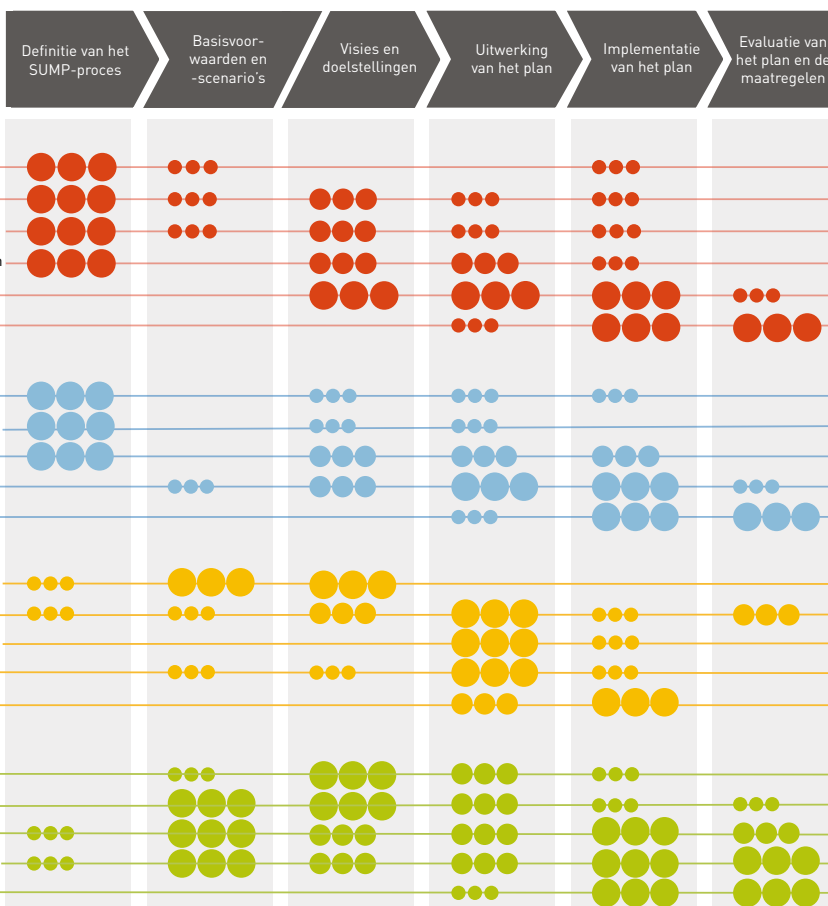
- Identificatie van lokale en regionale stakeholders en hun belangen
- Ontwikkeling van een strategie voor burger- en stakeholderparticipatie
- Bepaling van engagementniveaus en methodes
- Participatie- en conflictbeheer
- Evaluatie van het participatieproces

Selectie van maatregelen

- Analyse van bestaande maatregelen, doelstellingen, problemen en trends
- Identificatie en analyse van geschikte beleidsmaatregelen
- Gedetailleerde beschrijving van beleidsmaatregelen en -pakketten
- Analyse van de voorgestelde maatregelen en pakketten
- Beslissingsvorming rond verantwoordelijkheden en implementatie

Controle en evaluatie

- Ontwikkeling van een controle- en evaluatieplan
- Selectie van controle- en evaluatie-indicatoren
- Gegevensverzameling en zoektocht naar nieuwe gegevensbronnen
- Analyse van gegevens en indicatoren voor de presentatie van de resultaten
- Evaluatie van het SUMP-ontwikkelingsproces

©Rupprecht Consult, 2016

● ● ● ● Potentiële activiteit
● ● ● ● Aanbevolen activiteit
● ● ● ● Essentiële activiteit

Een SUMP-proces omvat verschillende opeenvolgende fases, van de definitie van het proces tot de evaluatie van het plan en de maatregelen. Deze grafiek illustreert de belangrijkste SUMP-taken voor planningsautoriteiten met betrekking tot de vier uitdagingen.

Institutionele samenwerking en participatie bestrijken het volledige proces, terwijl horizontale activiteiten al in de beginfase gelanceerd moeten worden, bij de definitie van het SUMP-proces. De selectie van maatregelen, evenals de controle- en evaluatieactiviteiten zijn dan weer relevant in

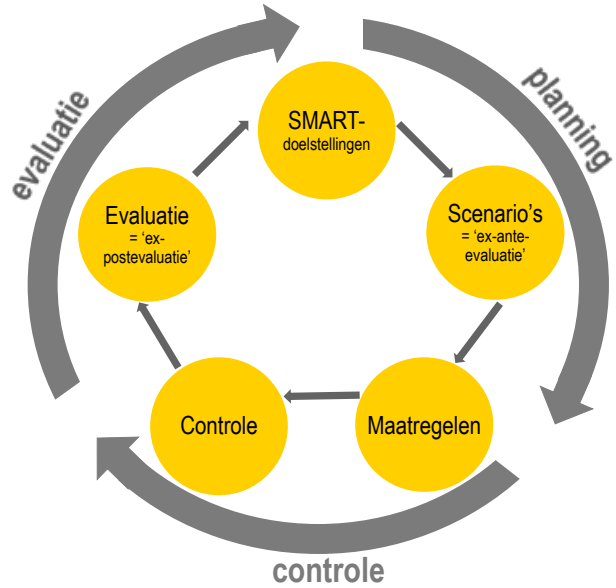
de volgende planningsfases, die focussen op analytische en technische aspecten. Deze grafiek weerspiegelt de initiële ontwikkeling van een SUMP. Bij de herziening en bijwerking van een al ontwikkeld SUMP moet verder gebouwd worden op bestaande structuren.

Belangrijke taken bij de ontwikkeling van een SUMP
Bron: Rupprecht Consult, 2016

Duidelijke controle- en evaluatieprocedures vastleggen

Er moet een controle- en evaluatieplan ontwikkeld worden, bij voorkeur in de beginfase van het SUMP-proces. Dit plan moet een overzicht bieden van de belangrijkste aspecten die worden gecontroleerd en geëvalueerd, en beschrijft hoe en wanneer de controle- en evaluatieactiviteiten worden uitgevoerd, wie ervoor verantwoordelijk is, welke middelen noodzakelijk zijn voor de implementatie en wie eraan deelneemt. Dit zorgt ervoor dat er voldoende middelen voorzien worden voor controle en evaluatie. Bovendien wordt de gegevensverzameling vergemakkelijkt, het aanvaardingspercentage verhoogd en het projectbeheer tijdens het volledige SUMP-proces bevorderd. Kwalitatieve gegevensbeheersprocessen zijn essentieel voor een doeltreffende SUMP-ontwikkeling en -implementatie. In het kader van het CH4LLENGE-project werd een sjabloon ontwikkeld voor het controle- en evaluatieplan voor vervoersplanners.

SUMP-controle en evaluatie
Bron: City of Dresden

De context bepalen voor controle- en evaluatieactiviteiten

Vooraleer de controle- en evaluatieactiviteiten ontwikkeld worden, moeten de beoogde resultaten duidelijk bepaald worden in de vorm van een transparante reeks planningsdoelstellingen, met een duidelijk overzicht van de problemen en de voornaamste strategieën en acties om deze doelstellingen te bereiken. Hierbij hoort ook een baselinescenario dat beschrijft hoe het stedelijk gebied zich zou ontwikkelen zonder het SUMP.

moeten dan ook beknopt, maar transparant gepresenteerd en geïllustreerd worden.

Het SUMP-proces en -plan evalueren

In het kader van CH4LLENGE werd een SUMP-zelfevaluatietool ontwikkeld waarmee de planningsautoriteiten kunnen nagaan of hun mobiliteitsplan voldoet aan de SUMP-richtlijnen van de Europese Commissie.

Duidelijke indicatoren en streefwaarden vastleggen

Een systematische benadering van de indicatoreselectie helpt indicatoren te identificeren die de doelstellingen van het SUMP het beste weerspiegelen, evenals ondersteunende indicatoren voor een grondige analyse van de ontwikkelingen die eruit vloeien. In de CH4LLENGE-handleiding voor controle en evaluatie vindt u een lijst van potentiële indicatoren en ontdekt u hoe u ze het beste selecteert. Streefwaarden vastleggen is een manier om na te gaan in hoeverre de doelstellingen zijn bereikt. Bovendien zijn goed gedefinieerde indicatoren en streefwaarden heel duidelijk voor besluitvormers en het grote publiek, en kunnen ze hen aansporen om nog betere resultaten te boeken.

Doeltreffend communiceren over resultaten

Op duidelijke en doeltreffende wijze communiceren over gegevens en resultaten is belangrijk om inzicht te krijgen in de potentiële voordelen van SUMP-interventies. Gegevens

Wilt u meer te weten komen over controle en evaluatie, en lokale casestudy's ontdekken?

Neem dan een kijkje in de volledige **CH4LLENGE-handleiding voor controle en evaluatie!**

Kijk ook op www.eltis.org en www.sump-challenges.eu

Deze brochure is tot stand gekomen binnen het Europese project **CH4LLENGE, 'De meest dringende uitdagingen aanpakken binnen duurzame stedelijke mobiliteitsplanning'**. Het project wordt gefinancierd door de Europese Commissie en gecoördineerd door Rupprecht Consult.

Het CH4LLENGE-consortium bestaat uit de volgende partners: Rupprecht Consult (DE), Institute for Transport Studies, University of Leeds (VK), Politehnica University of Timișoara (RO), Urban Planning Institute of the Republic of Slovenia (SI), The Association for Urban Transition (RO), Promotion of Operational Links with Integrated Services, Polis (BE), Union of the Baltic Cities, Sustainable Cities Commission (FI), FGM-AMOR (AT), de stad Amiens (FR), de stad Dresden (DE), de stad Gent (BE), West Yorkshire Combined Authority (VK), de stad Brno (CZ), BKK Centre for Budapest Transport (HU), de stad Kraków (PL), de stad Timișoara (RO) en de stad Zagreb (HR).

Voor meer informatie

European Platform on Sustainable Urban Mobility Plans
www.eltis.org/mobility-plans
E-mail: enquiries@mobilityplans.eu

European Commission
Directorate-General for Mobility and Transport
Unit C.1 - Clean transport & sustainable urban mobility
Rue Jean-André de Mot 28
B-1049 Brussels

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van deze publicatie berust uitsluitend bij de auteurs. De publicatie weerspiegelt niet noodzakelijk de standpunten van de Europese Unie. Noch EASME noch de Europese Commissie kan verantwoordelijk gesteld worden voor het gebruik – in welke vorm dan ook – van de informatie in deze publicatie.

Contract: CH4LLENGE – De meest dringende uitdagingen aanpakken binnen duurzame stedelijke mobiliteitsplanning, subsidieovereenkomst nr. IEE/12/696/SI2.644740
Titel: Beknopte feiten en weetjes over controle en evaluatie. De impact van maatregelen meten en de mobiliteitsplanningsprocessen evalueren.
Versie: maart 2016
Auteurs: Astrid Gühnemann, Institute for Transport Studies, University of Leeds
Coauteurs: Kerstin Burggraf, stad Dresden; Susanne Böhler-Baedeker, Miriam Lindenau, Rupprecht Consult; Mojca Balant, Urban Planning Institute of the Republic of Slovenia, UIRS; Thomas Mourey, Polis
Lay-out: Laura Sarlin, Union of the Baltic Cities Sustainable Cities Commission
Omslagafbeelding: Harry Schiffer / www.eltis.org

Deze brochure voor controle en evaluatie werd oorspronkelijk geschreven in het Engels en vervolgens vertaald naar het Nederlands door Bluelines. De Engelstalige versie van deze brochure vind je terug op www.eltis.org en www.sump-challenges.eu.

Het auteursrecht voor deze brochure berust bij het CH4LLENGE-consortium, de auteurs en de coauteurs, Institute for Transport Studies, University of Leeds, de stad Dresden, Rupprecht Consult Forschung & Beratung GmbH, Urban Planning Institute of the Republic of Slovenia, UIRS en Promotion of Operational Links with Integrated Services, Polis.

